

Cultural Formulation Interview (CFI)

Aanvullende modules

Nederlandse vertaling van *Supplementary Modules to the Core Cultural Formulation Interview (CFI)*, American Psychiatric Association, 2013.

2017

NEDERLANDSE VERTALING

Mario Braakman, *cultureel psychiater en medisch antropoloog*

Huub Beijers, *medisch antropoloog en sociaal psycholoog*

Rob van Dijk, *medisch antropoloog*

Simon Groen, *cultureel antropoloog*

Jeroen Oomen, *cultureel psychiater*

Hans Rohlof, *cultureel psychiater*

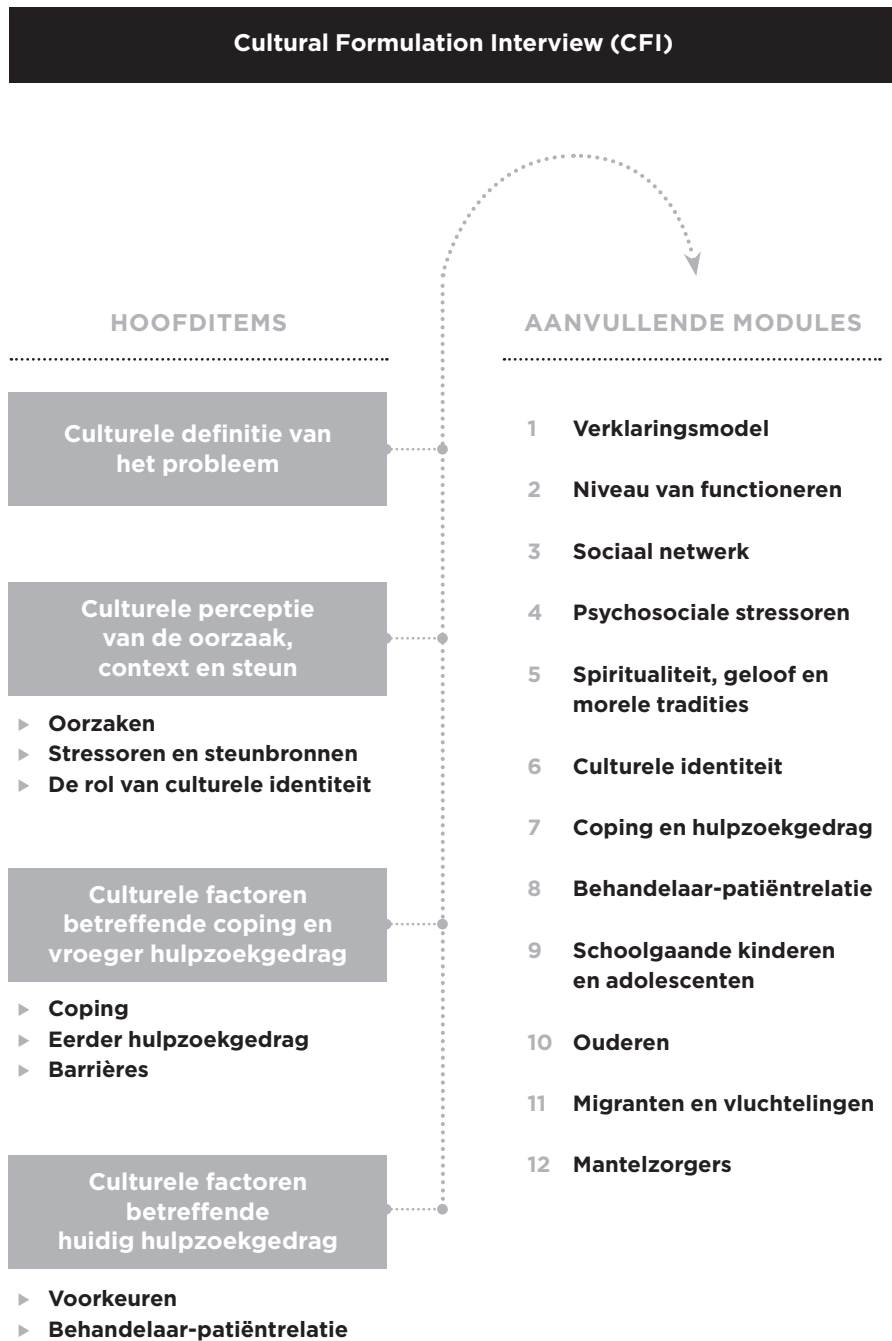
Inhoud

Overzicht 3

Richtlijnen voor het toepassen van
de aanvullende modules van het CFI 4

- 1 Verklaringsmodel 5
- 2 Niveau van functioneren 7
- 3 Sociaal netwerk 8
- 4 Psychosociale stressoren 10
- 5 Spiritualiteit, geloof en morele tradities 11
- 6 Culturele identiteit 13
- 7 Coping en hulpzoekgedrag 16
- 8 Behandelaar-patiëntrelatie 18
- 9 Schoolgaande kinderen en adolescenten 20
- 10 Ouderen 22
- 11 Migranten en vluchtelingen 24
- 12 Mantelzorgers 26

Overzicht

Richtlijnen voor het toepassen van de aanvullende modules van het CFI

Deze modules zijn een aanvulling op het CFI-basisinterview en kunnen behandelaren helpen om een meer omvattende culturele beoordeling uit te voeren. De eerste acht aanvullende modules gaan dieper in op de domeinen van het CFI-basisinterview. De daaropvolgende drie modules richten zich op patiëntengroepen met bijzondere zorgbehoeften: schoolgaande kinderen en adolescenten, ouderen, en migranten en vluchtelingen. De laatste module onderzoekt de ervaringen en opvattingen van personen die mantelzorg verlenen en is bedoeld om de aard en culturele context van de mantelzorg te verhelderen, alsook hoe dit van invloed is op de sociale steun in de directe omgeving van de patiënt. Aanvullend op deze modules is er een informantaversie van het CFI-basisinterview die te gebruiken is om informatie over de CFI-domeinen bij familieleden en mantelzorgers te verzamelen. Behandelaren kunnen deze aanvullende modules op twee manieren gebruiken:

- ▶ Als toevoegingen aan het CFI-basisinterview voor aanvullende informatie over verschillende ziekteaspecten bij de diverse patiëntenpopulaties. Om het gebruik ervan te vergemakkelijken, verwijst het CFI-basisinterview bij elk onderdeel naar de aanvullende modules die daarop van toepassing zijn.
- ▶ Als instrument voor een diepgaande culturele beoordeling los van het CFI-basisinterview. Behandelaren kunnen één, meerdere of alle modules gebruiken, afhankelijk van de aspecten van de problemen van de patiënt die zij meer in detail willen uitwerken.

Behandelaren moeten er rekening mee houden dat een aantal vragen in de aanvullende modules dezelfde zijn als die in het CFI-basisinterview of van andere modules (dit wordt aangegeven met een asterisk [*]). Dit maakt het mogelijk om elke module afzonderlijk af te nemen. Behandelaren die de modules als aanvulling bij het CFI-basisinterview gebruiken, kunnen de dubbele vragen weglaten.

Net zoals bij het CFI-basisinterview kunnen aanvullende vragen nodig zijn om de antwoorden van een patiënt te verhelderen. Indien nodig kunnen vragen ook geherformuleerd worden. De modules zijn bedoeld als een richtlijn voor een culturele beoordeling en dienen flexibel gebruikt te worden om de natuurlijke gespreksvoering en de band met de patiënt te behouden. In situaties waarin de patiënt deze vragen niet kan beantwoorden (bijvoorbeeld door cognitieve beperkingen of door een ernstige psychose) kunnen ze worden afgenomen bij de mantelzorger (of een vertrouwenspersoon). Het perspectief van de mantelzorger zelf kan ook in kaart worden gebracht door de module 'Mantelzorgers' af te nemen.

In elke module staan de instructies voor de behandelaar cursief aangegeven. De modules kunnen worden afgenomen tijdens de eerste intake of op een later moment, of een aantal keer in de loop van de behandeling. Meerdere afnames kunnen nieuwe informatie opleveren doordat de behandelrelatie zich ontwikkelt, in het bijzonder als het gaat om het in kaart brengen van de behandelelaar-patiëntrelatie.

Zie verder voor aanvullende aanwijzingen voor dit type interview de DSM-5: deel III, hoofdstuk 'Culturele formulering', paragraaf 'Cultural Formulation Interview'.

1 Verklaringsmodel

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 1, 2, 3, 4, 5.

Sommige van de basis-CFI-vragen worden hierna herhaald; deze zijn aangegeven met een asterisk (*). De CFI-vraag die herhaald wordt staat tussen haakjes.

Leidraad voor de interviewer

Deze module probeert te verhelderen hoe de patiënt het probleem begrijpt uitgaande van zijn of haar ideeën over oorzaak en proces (verklaringsmodel) en van zijn eerdere ervaringen of kennis van anderen met een vergelijkbaar probleem (ziekte-prototype). De patiënt kan het probleem in verband brengen met een symptoom, met een specifieke term of uitdrukking (bijvoorbeeld 'de zenuwen hebben', 'op omvallen staan'), met een situatie (bijvoorbeeld verlies van werk), of met een relatie (bijvoorbeeld een conflict met anderen). In de voorbeelden hierna dient [probleem] vervangen te worden door een omschrijving ervan in de woorden van de patiënt zelf. Als er meerdere problemen spelen, kan elk relevant probleem nader onderzocht worden. De volgende vragen zijn te gebruiken om aan het licht te brengen hoe de patiënt het probleem of de situatie begrijpt en ervaart.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Ik zou graag de problemen waarvoor u komt willen begrijpen, zodat ik u beter kan helpen. Ik ga u daarom enkele vragen stellen om meer te weten te komen over hoe volgens u uw problemen veroorzaakt worden en hoe ze uw dagelijks leven beïnvloeden.

Algemeen begrip van het probleem

- 1* Hoe zou u uw [probleem] precies beschrijven?
[Gerelateerd aan CFI-vraag 1-2.]
- 2 Wat wist u van uw [probleem] voordat u er zelf last van kreeg?

Ziekte-prototypen

- 3 Heeft u eerder iets gehad zoals uw [probleem]? Zou u me daar meer over willen vertellen?
- 4 Kent u andere mensen met dit [probleem], of heeft u weleens gehoord dat anderen dat ook hebben? Als dat zo is, kunt u dan misschien dat [probleem] beschrijven, en wat het met die persoon deed? Denkt u dat dit ook bij u zal gebeuren?
- 5 Hebt u iets over uw [probleem] op de televisie gezien, van de radio gehoord, ergens gelezen of op internet gevonden? Zou u me daar meer over willen vertellen?

Causale verklaringen

- 6* Kunt u me vertellen wat volgens u de oorzaak is van uw [probleem]?
Vraag zo nodig door: Is er mogelijk meer dan één oorzaak? [Gerelateerd aan CFI-vraag 4.]
- 7 Zijn uw ideeën over de oorzaak van het [probleem] veranderd? Zo ja, hoe? Waardoor zijn die ideeën veranderd?
- 8* Hoe denken uw familieleden, uw vrienden of anderen in uw omgeving over de oorzaak van uw [probleem]? *Vraag zo nodig door:* Denken zij er anders over dan u? In welk opzicht? [Gerelateerd aan CFI-vraag 5.]
- 9 Hoe denkt u dat uw [probleem] van invloed is op uw lichaam? En op uw denken? En op uw geestelijk welzijn?

Ziektebeloop

- 10 Wat gebeurt er gewoonlijk met mensen met dit [probleem]?
En in uw geval, wat denkt u dat er gaat gebeuren?
- 11 Is uw [probleem] ernstig volgens u? Waarom? Wat is het ergste wat zou kunnen gebeuren?
- 12 Hoe bezorgd zijn uw familie, uw vrienden of mensen in uw omgeving over uw [probleem]? Kunt u dat toelichten?

Hulpzoekgedrag en verwachtingen over de behandeling

- 13 Wat is volgens u de beste manier om met dit soort problemen om te gaan?
- 14 Wat is volgens uw familie, uw vrienden, of anderen in uw omgeving de beste manier om met dit soort problemen om te gaan?

2 Niveau van functioneren

Gerelateerde vraag van het CFI-basisinterview: 3.

Leidraad voor de interviewer

De volgende vragen zijn bedoeld om het niveau van functioneren van de patiënt te verhelderen, ten aanzien van zijn of haar eigen prioriteiten en die van de culturele referentiegroep. Het interview begint met een algemene vraag over de dagelijkse bezigheden die belangrijk zijn voor de patiënt. Daarna volgen vragen over de levensgebieden die relevant zijn voor een goede gezondheid (sociale relaties, werk/school, het vermogen om een eigen inkomen te verwerven, en veerkracht). Het is nodig om de vragen betrekkelijk breed en open te formuleren om de eigen prioriteiten en perspectieven van de patiënt voldoende naar voren te laten komen. Voor een gedetailleerdere beoordeling van het functioneren op specifieke levensgebieden kan men een gestandaardiseerd instrument, zoals de WHODAS 2.0, samen met dit interview gebruiken.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Ik zou graag meer willen weten over de dagelijkse bezigheden die voor u het belangrijkste zijn. Ik wil beter begrijpen welke invloed uw [probleem] heeft op uw mogelijkheden om deze activiteiten te blijven doen, en hoe uw familie en anderen in uw omgeving hiermee zijn omgegaan.

- 1 Welke invloed heeft uw [probleem] op uw mogelijkheden om uw dagelijkse dingen te doen? Daarmee bedoel ik uw dagelijkse bezigheden en verantwoordelijkheden.
- 2 Welke invloed heeft uw [probleem] op de omgang met uw familie en andere belangrijke mensen in uw leven?
- 3 Welke invloed heeft uw [probleem] op uw mogelijkheden om te werken?
- 4 Hoe heeft uw [probleem] uw financiële situatie beïnvloed?
- 5 Welke invloed heeft uw [probleem] op uw mogelijkheden om deel te nemen aan activiteiten binnen uw gemeenschap of sociale omgeving?
- 6 Welke invloed heeft uw [probleem] op uw mogelijkheden om te genieten van het dagelijkse leven?
- 7 Welke van deze zorgen zijn voor u het moeilijkst?
- 8 Welke van deze zorgen zijn het zwaarst voor uw familie en voor anderen in uw omgeving?

3 Sociaal netwerk

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 5, 6, 12, 15.

Leidraad voor de interviewer

De volgende vragen maken de invloed van het informele sociale netwerk op het probleem van de patiënt duidelijk. ‘Informeel sociaal netwerk’ verwijst naar familie, vrienden en andere sociale relaties op het werk, op plaatsen waar men zijn/haar geloof belijdt of op plaatsen waar men vanwege andere activiteiten en interesses komt. De eerste vraag brengt de belangrijke personen in beeld in het sociale netwerk van de patiënt. De interviewer past de daaropvolgende vragen dienovereenkomstig aan. De bedoeling van de vragen is om inzicht te krijgen in de reactie van het sociale netwerk op het probleem van de patiënt, en in diens interpretatie van de invloed die zijn netwerk heeft op het probleem, en in de voorkeuren die de patiënt heeft voor het betrekken van leden uit het sociale netwerk bij de hulpverlening.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Ik zou graag meer willen weten over hoe uw familie, vrienden, mensen met wie u samenwerkt, collega's en andere belangrijke mensen in uw leven invloed hebben gehad op uw [probleem].

Samenstelling van het sociale netwerk van de patiënt

- 1 Wie zijn momenteel de belangrijkste mensen in uw leven?
- 2 Is er iemand in het bijzonder die u vertrouwt en met wie u over uw [probleem] kunt praten? Wie is dat? Zijn er nog anderen?

De opvatting over het probleem binnen het sociale netwerk

- 3 Wie van uw familieleden, vrienden of andere belangrijke mensen in uw leven weten van uw [probleem]?
- 4 Hoe kijken uw familie en vrienden tegen uw [probleem] aan? Hoe verklaren ze uw [probleem]?
- 5 Zijn er ook mensen die niet weten van uw [probleem]? Waarom is dat zo?

Reactie van het sociale netwerk op het probleem

- 6 Wat voor advies hebben familieleden en vrienden u gegeven over uw [probleem]?
- 7 Gaan uw familie, vrienden en andere belangrijke mensen in uw leven anders met u om vanwege uw [probleem]? Hoe behandelen ze u anders? Waarom behandelen ze u anders?
- 8 *(Als patiënt familie en vrienden niet heeft ingelicht over het probleem)*
Kunt u mij meer vertellen over waarom u ervoor heeft gekozen uw familie en vrienden niets te vertellen over uw [probleem]? Hoe denkt u dat ze zouden reageren als zij van uw [probleem] wisten?

Steen van en stress door het sociale netwerk

- 9 Wat hebben uw familieleden, vrienden en anderen die belangrijk zijn voor u gedaan om uw [probleem] te verminderen of er gemakkelijker mee om te gaan? *(Indien onduidelijk)* Hoe heeft dit uw [probleem] verbeterd?
- 10 Welke hulp of steun verwachtte u van familie of vrienden?
- 11 Wat hebben uw familieleden, uw vrienden en andere mensen in uw leven gedaan waardoor het juist moeilijker was om met het probleem om te gaan? *(Indien onduidelijk)* Heeft dat uw [probleem] verergerd?

Betrokkenheid van het sociale netwerk bij de behandeling

- 12 Hebben familieleden of vrienden geholpen om een behandeling te krijgen voor uw [probleem]?
- 13 Wat verwacht u dat uw familie en vrienden ervan vinden dat u hier komt om een behandeling te krijgen?
- 14 Zou u uw familie, vrienden of anderen bij de behandeling willen betrekken? Als dat zo is, wie zou u willen betrekken en op wat voor manier?
- 15 Wat voor verschil zou de betrokkenheid van familie of vrienden maken voor uw behandeling?

4 Psychosociale stressoren

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 7, 9, 10, 12.

Leidraad voor de interviewer

Het doel van deze vragen is om de stressoren te verhelderen die het probleem hebben verergerd, of anderszins de gezondheid van de patiënt hebben beïnvloed. (Stressoren die het probleem primair hebben veroorzaakt worden aan de orde gesteld in de module ‘Verklaringsmodel’.) In de voorbeelden hierna dient [stressoren] vervangen te worden door een omschrijving ervan in de woorden van de patiënt zelf. Als er meerdere stressoren spelen, kan elke relevante stressor onderzocht worden.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

U heeft me verteld over enkele zaken die uw [probleem] erger maken. Ik wil daar graag meer over horen.

- 1 Zijn er zaken aan de hand die uw [probleem] erger hebben gemaakt, bijvoorbeeld moeilijkheden met de familie, op het werk, met geld, of iets anders? Kunt u me daar meer over vertellen?
- 2 Welke gevolgen hebben deze [stressoren] voor de mensen in uw omgeving?
- 3 Hoe gaat u zelf om met deze [stressoren]?
- 4 Wat hebben andere mensen u aangeraden als manier om met deze [stressoren] om te gaan?
- 5 Wat zou er verder gedaan kunnen worden aan deze [stressoren]?

Leidraad voor de interviewer

Patiënten kunnen terughoudend zijn in het bespreken van voor hen gevoelige onderwerpen, hetgeen kan variëren tussen verschillende culturele groepen. Het stellen van specifieke vragen kan de patiënt helpen om deze stressoren te bespreken. Het kan goed zijn hier vragen over relevante stressoren in te voegen. Bijvoorbeeld:

- 6 Heeft u ervaringen met discriminatie, of bent u weleens slecht behandeld vanwege uw achtergrond of etniciteit? Met uw achtergrond of etniciteit bedoel ik bijvoorbeeld de gemeenschap waartoe u behoort, de talen die u spreekt, de herkomst van u of uw familie, uw etnische achtergrond, uw uiterlijk, het feit dat u man of vrouw bent, uw seksuele geaardheid, of uw geloof. Hebben deze ervaringen invloed gehad op [stressoren] of op uw [probleem]?

5 Spiritualiteit, religie en morele tradities

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15.

Leidraad voor de interviewer

De volgende vragen trachten de invloed te verhelderen van spiritualiteit, religie en andere morele of filosofische tradities op de problemen en daaraan gerelateerde stress van de betreffende persoon. Mensen kunnen meerdere spirituele, morele en religieuze voorkeuren of gebruiken hebben. Als een patiënt vertelt specifieke geloofsovertuigingen of gebruiken te hebben, vraag dan de mate van betrokkenheid in die traditie na en de invloed ervan op het omgaan met het klinische probleem. Bij de volgende vragen dienen de eigen woorden van de patiënt gebruikt te worden in plaats van [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)]. Als een patiënt aangeeft meer dan één traditie te hebben, kunnen ze allemaal apart verkend worden. Als de patiënt geen specifieke traditie beschrijft, gebruik dan de frase ‘spiritualiteit, religie of andere morele tradities’ in plaats van de specifieke naam van een traditie (bijvoorbeeld vraag 5: ‘Welke rol spelen spiritualiteit, religie of andere morele tradities in uw dagelijkse leven?’).

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Om u effectiever te kunnen helpen, zou ik u enkele vragen willen stellen over de rol die spiritualiteit, religie of andere morele tradities spelen in uw leven en hoe ze van invloed zouden kunnen zijn geweest op de problemen die u hiernaartoe hebben gebracht.

Spirituele, religieuze en morele identiteit

- 1 Vereenzelvigd u zich met een bepaalde spirituele, religieuze of morele traditie? Kunt u me daar meer over vertellen?
- 2 Behoort u tot een gemeente of gemeenschap die met die traditie verbonden is?
- 3 Met welke spirituele, religieuze of morele traditie vereenzelvigde uw familie zich?
- 4 Soms nemen mensen deel aan verschillende traditionele praktijken. Zijn er andere spirituele, religieuze of morele tradities waar u zich mee identificeert of waar u aan deelneemt?

Rol van spiritualiteit, religie en morele tradities

- 5 Welke rol speelt [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] in uw dagelijkse leven?
- 6 Welke rol speelt [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] in uw familie, bijvoorbeeld bij familiefeesten, huwelijkskeuzes of keuze van de school?
- 7 Welke activiteiten die verbonden zijn aan [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] voert u thuis uit, bijvoorbeeld gebeden, meditatie of speciale dieetregels? Hoe vaak voert u die activiteiten uit? Hoe belangrijk zijn deze activiteiten in uw leven?
- 8 Aan welke activiteiten gerelateerd aan [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] neemt u buitenshuis deel, bijvoorbeeld bijwonen van ceremonies of bezoeken van een [kerk, tempel of moskee]? Hoe vaak neemt u hieraan deel? Hoe belangrijk zijn deze activiteiten in uw leven?

Relatie met het [probleem]

- 9 Hoe heeft [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] geholpen om met uw [probleem] om te gaan?
- 10 Heeft u met een leider, leraar of anderen in uw [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] gemeenschap gesproken over uw [probleem]? Heeft u dat nuttig gevonden?
- 11 Heeft u baat gehad bij het lezen of bestuderen van teksten van [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] of bij het luisteren naar programma's die verbonden zijn aan [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] op televisie, radio, het internet of andere media? Op welke manier?
- 12 Heeft u activiteiten in het kader van [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)], zoals bidden, meditatie, rituelen of pelgrimstochten, behulpzaam gevonden om met uw [probleem] om te gaan? Op welke manier?

Potentiële stressoren of conflicten gerelateerd aan spiritualiteit, religie en morele tradities

- 13 Hebben bepaalde aspecten van [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] bijgedragen aan uw [probleem]?
- 14 Heeft u persoonlijke uitdagingen of stress ervaren in relatie tot uw [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] identiteit of activiteiten?
- 15 Heeft u enige vorm van discriminatie ervaren door uw [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] identiteit of activiteiten?
- 16 Bent u in conflict geraakt met anderen over spirituele, religieuze of morele zaken?

6 Culturele identiteit

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 6, 7, 8, 9, 10.

Sommige van de basis-CFI-vragen worden hierna herhaald; deze zijn aangegeven met een asterisk (*). De CFI-vraag die herhaald wordt staat tussen haakjes [zoals bij module 1].

Leidraad voor de interviewer

Deze module heeft tot doel om de culturele identiteit en de manier waarop deze de gezondheid en het welzijn van de patiënt heeft beïnvloed, verder te verhelderen. De volgende vragen verkennen de culturele identiteit van de patiënt en hoe deze zijn of haar huidige probleem zou kunnen hebben gevormd. We gebruiken de term 'cultuur' in brede zin om te verwijzen naar alle manieren waarop een patiënt zijn of haar identiteit en ervaringen begrijpt in termen van groepen, gemeenschappen of andere gemeenschapsvormen, inclusief nationale of geografische afkomst, etnische gemeenschap, raciale categorieën, gender, seksuele oriëntatie, sociale klasse, religie/spiritualiteit en taal.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Soms beïnvloedt iemands achtergrond of identiteit hoe zij ziekte ervaren of de zorg die zij daarvoor krijgen. Om u beter te kunnen helpen, zou ik uw achtergrond en identiteit graag beter willen begrijpen. Met uw achtergrond of identiteit bedoel ik bijvoorbeeld de gemeenschap waartoe u behoort, de talen die u spreekt, de herkomst van u of uw familie, uw etnische achtergrond, het feit dat u man of vrouw bent, uw seksuele geaardheid, of uw geloof [zoals bij module 4 vraag 6].

Nationale, etnische of raciale achtergrond

- 1 Waar bent u geboren?
- 2 Waar zijn uw ouders en grootouders geboren?
- 3 Hoe zou u de nationale, etnische of raciale achtergrond van uw familie beschrijven?
- 4 Als mensen u vragen wie of wat u bent, wat zegt u dan? Hoe noemen anderen u? Soms beschrijven mensen zichzelf wat anders tegenover mensen uit hun eigen gemeenschap. Hoe beschrijft u zichzelf tegenover hen?
- 5 Aan welk aspect van uw achtergrond voelt u zich het meest verwant? Soms varieert dit, afhankelijk van over welk aspect van uw leven we spreken. Hoe is dat thuis? Of op uw werk? Of bij vrienden?
- 6 Ervaart u problemen in relatie tot uw achtergrond, zoals discriminatie, dat mensen een stereotiep beeld van u hebben, of dat u zich verkeerd begrepen voelt?
- 7* Is er iets aan uw achtergrond wat van invloed kan zijn op uw [probleem], uw gezondheid of de gezondheidszorg in het algemeen? [*Gerelateerd aan CFI-vraag 9.*]

Taal

- 8 Welke talen spreekt u vloeiend?
- 9 Welke talen sprak u toen u opgroeide?
- 10 Welke talen worden thuis gesproken? Spreekt u deze taal of talen zelf ook?
- 11 Welke talen gebruikt u op school of op uw werk?
- 12 Welke taal zou u het liefst willen spreken in gesprekken met hulpverleners?
- 13 Welke van de eerder besproken talen kunt u lezen? En schrijven?

Migratie

Leidraad voor de interviewer

Als iemand een tweedegeneratiemigrant is, sla dan de vragen 14 t/m 22 over. (Ga voor vluchtelingen naar de module 'Migranten en vluchtelingen' om meer details te krijgen over de migratiegeschiedenis.)

- 14 Wanneer bent u naar dit land gekomen?
- 15 Wat maakte dat u besloot om uw land te verlaten?
- 16 Hoe is uw leven veranderd sinds u hier bent?
- 17 Wat mist u aan de plaats of gemeenschap waar u vandaan komt?
- 18 Wat zijn uw zorgen voor de toekomst voor uzelf en voor uw gezin of familie hier?
- 19 Wat is uw huidige (juridische) status in dit land (bijvoorbeeld: asielaanvraag, staatsburger, studentenvisum, werkvergunning)? *Wees u ervan bewust dat dit een gevoelige of vertrouwelijke vraag kan zijn voor de geïnterviewde, als ze een preciaire verblijfstitel hebben.*
- 20 Hoe heeft de migratie uw gezondheid of die van uw gezin of familie beïnvloed?
- 21 Heeft uw migratie of uw huidige (juridische) status uw [probleem] veranderd?
- 22 Is er iets aan uw migratie-ervaringen of uw huidige (juridische) status wat van invloed kan zijn op uw mogelijkheden om de juiste zorg voor uw [probleem] te krijgen?

Religie, spiritualiteit en morele tradities

- 23 Identificeert u zich met een bepaalde religieuze, morele of spirituele traditie?

Leidraad voor de interviewer

Bij de volgende vragen dienen de eigen woorden van de patiënt gebruikt te worden in plaats van [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)].

- 24 Welke rol speelt deze [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)] in uw dagelijkse leven [zoals module 5 vraag 5]?
- 25 Delen uw familieleden uw [naam/namen van religieuze, spirituele of morele traditie(s)]? Kunt u me daar meer over vertellen?

Genderidentiteit

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Sommige mensen hebben het gevoel dat het feit dat ze man of vrouw zijn hun gezondheid en de juiste zorg beïnvloedt. Bijvoorbeeld de sociale rollen en verwachtingen die zij en anderen hebben van mannen, vrouwen, mannen die vrouw geworden zijn of andersom, mannen die voelen dat ze liever vrouw zouden zijn en andersom, of andere eigenschappen die niet passen bij het normale beeld van mannen of vrouwen.

Leidraad voor de interviewer

In de voorbeelden die hierna genoemd worden, dienen de woorden die de patiënt zelf gebruikt [gender] te vervangen. De interviewer zou misschien voorbeelden of uitleg moeten geven van de term 'gender' met woorden die daarbij relevant zijn (zoals 'een man zijn' of 'een vrouw zijn die transgender is').

- 26 Heeft u het gevoel dat uw [gender] uw [probleem] of uw gezondheid in het algemeen heeft beïnvloed?
- 27 Heeft u het gevoel dat uw [gender] uw mogelijkheden om de juiste zorg te krijgen heeft beïnvloed?
- 28 Heeft u het gevoel dat zorgverleners bepaalde ideeën of een bepaalde houding hebben ten opzichte van uw [probleem] vanwege uw [gender]?

Seksuele voorkeur en identiteit**Introductie voor degene die wordt geïnterviewd**

De seksuele voorkeur kan ook belangrijk zijn voor mensen zoals u, bijvoorbeeld in het vertrouwen om hulp te zoeken. Ik zou u enkele vragen willen stellen over uw seksuele voorkeur. Voelt u zich op uw gemak om vragen over uw seksuele voorkeur te beantwoorden?

- 29 Hoe zou u uw seksuele voorkeur willen omschrijven (bijvoorbeeld hetero, homo, lesbisch, biseksueel, een bijzondere seksuele voorkeur, geen seksuele voorkeur, asexueel)?
- 30 Heeft u het gevoel dat uw seksuele voorkeur uw [probleem] of uw gezondheid in het algemeen heeft beïnvloed?
- 31 Heeft u het gevoel dat uw seksuele voorkeur uw mogelijkheden om de juiste zorg voor uw [probleem] te krijgen heeft beïnvloed?
- 32 Heeft u het gevoel dat zorgverleners bepaalde ideeën of een bepaalde houding hebben over u of over uw [probleem] die te maken hebben met uw seksuele voorkeur?

Samenvatting

- 33 U heeft me verteld over verschillende aspecten van uw achtergrond en identiteit en over de manier waarop deze uw gezondheid en welzijn hebben beïnvloed. Zijn er nog andere aspecten van uw identiteit waar ik over zou moeten weten zodat ik uw zorgbehoefte beter kan begrijpen?
- 34 Wat zijn de belangrijkste aspecten van uw achtergrond of identiteit in relatie tot uw [probleem]?

7 Coping en hulpzoekgedrag

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 6, 11, 12, 14, 15.

Sommige van de basis-CFI-vragen worden hierna herhaald; deze zijn aangegeven met een asterisk (*). De CFI-vraag die herhaald wordt staat tussen haakjes.

Leidraad voor de interviewer

Deze module is bedoeld om helderheid te brengen in de manier waarop de persoon die hulp krijgt, omgaat met de problematiek. De patiënt heeft wellicht het probleem beschreven als symptoom, of een begrip of uitdrukking gebruikt (bijvoorbeeld 'zenuwen', 'op het randje staan', 'bezetenheid'), of het als een situatie (bijvoorbeeld verlies van een baan) of een relatie beschreven (bijvoorbeeld conflict met anderen). In de volgende voorbeelden wordt [probleem] vervangen door de woorden van de persoon die hulp krijgt. Als er meerdere problemen zijn, bespreek dan ieder relevant probleem apart. De volgende vragen helpen om meer inzicht te krijgen in de betekenis van het probleem (begrip, ervaring) voor de persoon die hulp krijgt.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Ik zou graag meer willen weten over de problemen die u hier brengen, zodat ik u beter kan helpen. Ik ga u vragen stellen over de manier waarop u met uw problemen omgaat en hoe u hulp heeft gezocht.

Probleemoplossingsgedrag

- 1* Kunt u mij meer vertellen over de manier waarop u momenteel met uw [probleem] probeert om te gaan? Heeft die aanpak u geholpen? Zo ja, hoe? [Gerelateerd aan CFI-vraag 11.]
- 2 Kunt u mij meer vertellen over hoe u voorheen omging met uw [probleem] of met vergelijkbare problemen? Heeft die aanpak geholpen? Zo ja, hoe? [Gerelateerd aan CFI-vraag 11.]
- 3 Heeft u hulp gezocht voor uw [probleem] op internet, door boeken te lezen, door tv-programma's hierover te bekijken, of door audio- of video-opnames of andere bronnen te gebruiken? Zo ja, welke? Wat heeft u ervan opgestoken? Was dat behulpzaam?
- 4 Doet u zelf iets wat aansluit bij een spirituele, religieuze of morele traditie, dat u helpt om beter om te gaan met uw [probleem]? Bijvoorbeeld bidden, mediteren, of andere activiteiten die u zelf uitvoert?
- 5 Heeft u hulp gezocht voor uw [probleem] bij natuurlijke middelen of geneesmiddelen die u gebruikt onafhankelijk van een dokter, zoals vrij verkrijgbare medicijnen? Zo ja, welke natuurlijke middelen of geneesmiddelen? Hebben ze u geholpen?

Sociaal netwerk

- 6* Heeft u een familielid verteld over uw [probleem]? Hebben familieleden u geholpen beter om te gaan met uw [probleem]? Zo ja, hoe? Wat hebben zij u in dit verband aangeraden? Was dat behulpzaam? [Gerelateerd aan CFI-vraag 15.]
- 7* Heeft u een vriend(in) of een collega verteld over uw [probleem]? Hebben vrienden of collega's u geholpen om beter om te gaan met uw [probleem]? Zo ja, hoe? Wat hebben zij u in dit verband aangeraden? Was dat behulpzaam? [Gerelateerd aan CFI-vraag 15.]

Hulpzoekgedrag buiten het sociale netwerk

- 8 Zijn er activiteiten op spiritueel, religieus of moreel gebied in uw leven waarbij ook andere mensen betrokken zijn? Gaat u bijvoorbeeld naar gebedsbijeenkomsten of religieuze bijeenkomsten, praat u met anderen in uw geloofsgemeenschap of praat u met de religieus of spiritueel leider? Hebben die u geholpen om beter om te gaan met uw [probleem]? Op wat voor manier?
- 9 Heeft u ooit geprobeerd hulp te krijgen voor uw [probleem] bij uw huisarts? Zo ja, bij wie en wanneer? Wat voor behandeling heeft u gehad? Was dat behulpzaam?
- 10 Heeft u ooit eerder geprobeerd hulp te krijgen voor uw [probleem] bij een hulpverlener in de geestelijke gezondheidszorg, zoals een hulpverlener in de huisartsenpraktijk, een psycholoog, een maatschappelijk werker of een psychiater? Zo ja, bij wie en wanneer? Wat voor behandeling heeft u gehad? Hielp die?
- 11 Heeft u hulp gezocht bij een andere hulpverlener dan een dokter om beter om te kunnen gaan met uw [probleem]? U kunt denken aan een fysiotherapeut, acupuncturist of homeopaat. Wat voor behandeling van uw probleem heeft deze u aangeraden? Heeft u dat gedaan? Was dat behulpzaam?

Huidige behandeling

- 12 Wat heeft ertoe geleid dat u hier gekomen bent voor behandeling van uw [probleem]? Heeft iemand u aangeraden hier te komen voor behandeling? Zo ja, wie? Waarom heeft hij of zij u aangeraden hier te komen?
- 13 Wat voor hulp hoopt u hier te krijgen (in deze instelling) voor uw [probleem]?

8 Behandelaar-patiëntrelatie

Gerelateerde vraag van het CFI-basisinterview: 16.

De basis-CFI-vraag die wordt herhaald is hierna aangegeven met een asterisk (*). De CFI-vraag die wordt herhaald staat tussen haakjes.

Leidraad voor de interviewer

De volgende vragen gaan over de invloed van cultuur op de relatie tussen patiënt en behandelaar; dit in verband met de huidige problemen van de patiënt en de manier waarop de behandelaar die problemen ziet. We gebruiken het woord ‘cultuur’ in brede zin, om te verwijzen naar alle manieren waarop de patiënt kijkt naar zijn of haar identiteit, zijn ervaring in groepen, samenlevingsvormen of andere gemeenschappen, inclusief die van nationale of geografisch gedefinieerde vorm, de etnische gemeenschap, aan uiterlijk gebonden indelingen, geslacht, seksuele oriëntatie, sociale klasse, religie en spiritualiteit, en taal.

De eerste groep vragen gaat over vier hoofdgroepen in de relatie tussen patiënt en behandelaar vanuit het gezichtspunt van de patiënt: bepaalde ervaringen, verwachtingen, communicatie, en mogelijkheden tot samenwerking met de behandelaar. De tweede groep vragen is bedoeld om de behandelaar te laten nadenken over de rol die cultuur speelt in de relatie met de patiënt, in de diagnostiek, en in het opzetten van een behandeling.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Ik zou graag willen weten hoe het voor u is om met mij en andere behandelaren te praten over uw [probleem] en meer in het algemeen over uw gezondheid. Ik zal enkele vragen stellen over uw ideeën, zorgen en verwachtingen.

Vragen voor de patiënt

- 1 Welke ervaringen met behandelaren heeft u in het verleden gehad? Wat was voor u het meest behulpzaam?
- 2 Heeft u in het verleden moeilijkheden beleefd met behandelaren? Wat heeft u moeilijk gevonden of niet-helpend?
- 3 Laten we het hebben over de hulp die u hier wilt krijgen. Sommige patiënten willen graag een behandelaar met een vergelijkbare achtergrond (bijvoorbeeld dezelfde leeftijd, hetzelfde uiterlijk, dezelfde religie), omdat ze denken dat het dan makkelijker is elkaar te begrijpen. Hebt u enige voorkeur, of hebt u ideeën over wat voor soort behandelaar u het best zou kunnen begrijpen?
- 4* Soms maken verschillen tussen patiënt en behandelaar het moeilijk om elkaar te begrijpen. Hebt u daar zorgen over? Zo ja, welke dan? [*Gerelateerd aan CFI-vraag 16.*]

Leidraad voor de interviewer

Vraag 5 gaat over de relatie tussen de patiënt en de behandelaar in het vervolg van de behandeling. Deze vraag probeert de verwachtingen van de patiënt over de behandelaar te verhelderen en kan gebruikt worden om een discussie op gang te brengen over hoe beiden kunnen samenwerken ter bevordering van de gezondheid van de patiënt.

- 5 Wat patiënten verwachten van hun behandelaar is belangrijk. Hoe kunnen we in het verdere verloop van de behandeling het best samenwerken?

Vragen voor de behandelaar na het gesprek

- 1 Hoe voelde u zich in het contact met de patiënt? Hebben culturele overeenkomsten of verschillen invloed gehad op die relatie? Zo ja, hoe?
- 2 Hoe goed was de communicatie met de patiënt? Hebben culturele overeenkomsten of verschillen invloed gehad op de communicatie? Zo ja, hoe?
- 3 Als u een tolk gebruikt heeft, hoe heeft de aanwezigheid van de tolk of zijn/haar manier van vertalen dan de relatie of de communicatie met de patiënt en de informatie die u kreeg beïnvloed?
- 4 Hoe hebben de culturele achtergrond, de identiteit, de huidige levenssituatie, en/of de sociale omgeving van de patiënt uw begrip van zijn of haar problemen en uw diagnosestelling beïnvloed?
- 5 Hoe hebben de culturele achtergrond, de identiteit, de huidige levenssituatie, en/of de sociale omgeving van de patiënt uw behandelplan of uw aanbevelingen beïnvloed?
- 6 Heeft de ontmoeting met de patiënt uw eerdere ideeën over de culturele achtergrond of de identiteit van deze patiënt bevestigd of juist in twijfel getrokken? Hoe is dat gegaan?
- 7 Zijn er aspecten van uw eigen identiteit die uw houding tegenover deze patiënt kunnen hebben beïnvloed?

9 Schoolgaande kinderen en adolescenten

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 8, 9, 10.

Leidraad voor de interviewer

Deze module is gericht op kinderen en adolescenten. Deze zou gebruikt moeten worden samen met standaard psychologische instrumenten voor kinderen die familierelaties in kaart brengen (inclusief intergenerationele kwesties), relaties met leeftijdsgenoten en het schoolmilieu. Het doel van deze vragen is om vanuit het perspectief van het kind of de adolescent te herkennen wat de rol van de leeftijdsgelateerde culturele verwachtingen is, de mogelijke culturele kloof tussen school, thuis en leeftijdsgenoten, en of deze aspecten van invloed zijn op de situatie of problemen waar een jeugdige zorg voor nodig heeft. De vragen verkennen indirect culturele uitdagingen, stressoren en veerkracht (*resilience*) en zaken als biculturaliteit, gemengde etniciteit of meervoudige etnische identificaties. Het horen bij een groep is belangrijk voor kinderen en adolescenten en vragen die ingaan op etniciteit, religieuze identiteit, racisme of verschillen in gender zouden moeten worden meegenomen als het kind dit aangeeft. Sommige kinderen kunnen niet alle vragen beantwoorden; hulpverleners zouden vragen moeten selecteren en aanpassen om er zeker van te zijn dat ze geschikt zijn gezien de ontwikkeling van het kind. Kinderen zouden niet als informant gebruikt moeten worden om socio-demografische informatie over de familie of een expliciete analyse van de culturele dimensies van hun problemen te leveren. Een addendum voorziet in een lijst met culturele aspecten van ontwikkeling en ouderschap die geëvalueerd kunnen worden gedurende interviews met de ouders.

Introductie voor het kind of de adolescent

We hebben gesproken over de zorgen van jouw familie. Ik zou nu graag meer willen weten over hoe dat voor jou is als __-jarige.

Bij de leeftijd passende gevoelens in verschillende situaties

- 1 Heb je het gevoel dat je hetzelfde bent als andere kinderen van jouw leeftijd? Op welke manier?
- 2 Voel je soms dat je anders bent dan kinderen van jouw leeftijd? Op welke manier?
- 3 (*Als het kind/de adolescent bevestigt zich soms anders te voelen*) Komt dit gevoel anders te zijn vaker thuis, op school, op het werk, en/of ergens anders voor?
- 4 Heb je het gevoel dat jouw familie anders is dan andere families?
- 5 Gebruik je verschillende talen? Met wie en wanneer?
- 6 Heeft jouw naam een speciale betekenis voor jou? Of voor jouw familie? Of voor jouw gemeenschap?
- 7 Is er iets speciaals aan jou dat je leuk/goed vindt of waar je trots op bent?

Leeftijdsgelateerde vormen van stress of steun

- 8 Wat vind je er leuk aan om kind/adolescent te zijn thuis? Op school? Met vrienden?
- 9 Wat vind je er niet leuk aan om kind/adolescent te zijn thuis? Op school? Met vrienden?
- 10 Wie is er voor je om je steun te geven als je het gevoel hebt dat je die nodig hebt? Thuis? Op school? Tussen je vrienden?

Leeftijdsgelateerde verwachtingen

Leidraad voor de interviewer

Concepten van kindheid en leeftijdsadequaat gedrag kunnen significant verschillen tussen culturen. Het doel van deze vragen is om het normatieve kader van het kind / het gezin / de familie te verhelderen en hoe dit kan verschillen van andere culturele omgevingen.

- 11 Wat verwachten jouw ouders en grootouders van een kind van jouw leeftijd? (*Verhelder*: Bijvoorbeeld wat betreft klusjes, huiswerk, spelen, religieuze voorschriften?)
- 12 Wat verwachten leraren op school van een kind van jouw leeftijd?
- 13 (*Als het kind broers of zussen heeft*) Wat verwachten jouw broers of zussen van een kind van jouw leeftijd? (*Verhelder*: Bijvoorbeeld wat betreft babysitten, helpen met huiswerk, uitgaan/afspraken, kleding?)
- 14 Wat verwachten leeftijdsgenoten van een kind van jouw leeftijd?

Overgang naar volwassenheid (alleen voor adolescenten)

- 15 Zijn er belangrijke feesten of gebeurtenissen in jouw gemeenschap/cultuur om te vieren dat iemand een bepaalde leeftijd heeft bereikt of volwassen wordt?
- 16 Wanneer is een kind volgens jouw familie of gemeenschap/cultuur klaar om volwassen te worden?
- 17 Wanneer is een kind volgens de leraren op school klaar om volwassen te worden?
- 18 Wat is goed of moeilijk aan een jonge vrouw/man worden in jouw familie? Op school? In jouw gemeenschap/cultuur?
- 19 Hoe denk jij over ‘opgroeien’ of ‘volwassen worden’?
- 20 Op welke manieren zijn jouw leven en verantwoordelijkheden anders dan de levens en verantwoordelijkheden van jouw ouders?

Addendum voor interview met de ouders

Leidraad voor de interviewer

Informatie over culturele invloeden op de ontwikkeling van kinderen en op het ouderschap kan het best worden verkregen door de ouders of verzorgers van het kind te interviewen. Naast de items die rechtstreeks gerelateerd zijn aan de gepresenteerde klachten is het nuttig om te informeren naar:

- ▶ de specifieke positie van het kind in het gezin/de familie (bijvoorbeeld de oudste zoon, het enige meisje);
- ▶ het proces van naamgeving van een kind (Wie kiest de naam? Heeft de naam een speciale betekenis? Is het kind vernoemd?);
- ▶ mijlpalen in de ontwikkeling van een kind volgens de oorspronkelijke cultuur van de moeder (en de vader): verwachte leeftijd van ontspenen, gaan lopen, zindelijk worden, beginnen te praten. Denk ook aan de visie op autonomie/afhankelijkheid, geschikte manieren om te disciplineren, enzovoort;
- ▶ percepties van bij de leeftijd passend gedrag (bijvoorbeeld: alleen thuis mogen blijven, deelname aan huishoudelijke taken, religieuze voorschriften, spelen);
- ▶ kind-ouderrelaties (bijvoorbeeld respect tonen, oogcontact maken, lichamenlijk contact);
- ▶ genderrelaties (verwachten van passend gedrag van meisjes of jongens, passende kleding);
- ▶ talen die thuis, in de dagopvang, of op school worden gesproken;
- ▶ het belang van religie, spiritualiteit en gemeenschapszin in het leven van de familie en verwante verwachtingen van het kind.

10 Ouderen

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 16.

Leidraad voor de interviewer

De volgende vragen zijn bedoeld voor ouderen. De vragen hebben tot doel de rol van de culturele conceptualisering van ouder worden en leeftijdsgerelateerde overgangen (veranderingen) in de ziekte-episode te onderkennen.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Ik wil u graag enkele vragen stellen om uw [probleem] beter te begrijpen en ook hoe wij u kunnen helpen, rekening houdend met uw leeftijd en ervaringen.

Opvattingen over ouder worden en culturele identiteit

- 1 Hoe zou u iemand van uw leeftijd beschrijven?
- 2 Wat is uw ervaring met ouder worden als u het vergelijkt met uw vrienden en verwanten van dezelfde leeftijd?
- 3 Hoe helpt het feit dat u ouder bent u om met uw huidige leefsituatie om te gaan?

Opvattingen over ouder worden in relatie met ziekte en coping

- 4 Hoe is uw leeftijd van invloed op uw [probleem]? Zou dat anders geweest toen u jonger was?
- 5 Is uw leeftijd van invloed op de manier waarop u met uw [probleem] omgaat? Zou dat anders geweest zijn als u jonger was?

Invloed van comorbide medische problemen en behandelingen op de ziekte

- 6 Hebt u gezondheidsproblemen gehad door of samenhangend met uw leeftijd?
- 7 Hoe hebben uw gezondheid en eventuele behandelingen uw [probleem] beïnvloed?
- 8 Hoe beïnvloeden uw gezondheid en eventuele behandelingen hoe u met uw [probleem] omgaat?
- 9 Zijn er dingen die belangrijk voor u zijn, en die u door uw gezondheidstoestand of leeftijd niet meer kunt doen?

Aard en kwaliteit van de sociale steun en zorg

- 10 Op wie kunt u over het algemeen een beroep doen voor hulp of steun in het dagelijkse leven? Is dit veranderd nu u [probleem] heeft?
- 11 Hoe heeft uw [probleem] de relatie met uw familie en vrienden veranderd?
- 12 Krijgt u de hulp die u verwachtte? Krijgt u genoeg hulp?
- 13 Denken de mensen die u steunen hetzelfde over uw [probleem] als u?

Bijkomende leeftijdsgerelateerde veranderingen

- 14 Zijn er andere veranderingen in uw leven die samenhangen met het ouder worden, en die voor ons belangrijk zijn te weten om u te kunnen helpen met uw [probleem]?

Positieve en negatieve houding ten opzichte van ouder worden en de behandelaar-patiëntrelatie

- 15 Wat voor invloed heeft uw leeftijd op de manier waarop hulpverleners u behandelen?
- 16 Zijn er mensen, hulpverleners inbegrepen, die u gediscrimineerd hebben of slecht behandeld hebben vanwege uw leeftijd? Kunt u mij daar meer over vertellen? Op welke manier is dit van invloed geweest op uw [probleem] en hoe u daarmee omgaat?
- 17 *(Als er een aanzienlijk leeftijdsverschil is tussen de behandelaar en de patiënt)*
Denkt u dat het verschil in leeftijd tussen ons op een of andere manier van invloed is? Als dat zo is, op welke manier?

11 Migranten en vluchtelingen

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 7, 8, 9, 10, 13.

Leidraad voor de interviewer

De volgende vragen hebben ten doel om informatie te verkrijgen van migranten en vluchtelingen over ervaringen met hun migratie en hun vestiging hier. Veel vluchtelingen hebben stressvolle interviews gehad met ambtenaren of met behandelaren in hun eigen land, gedurende de vlucht (waaronder ook wordt begrepen lang verblijf in vluchtelingenkampen of in andere precare situaties), en in het land van opvang, dus het kan langer dan normaal duren om de geïnterviewde patiënt zich rustig en veilig te laten voelen in het gesprek. Wanneer de patiënt en de behandelaar niet goed met elkaar kunnen communiceren in een gemeenschappelijke taal, is een goede vertaling van essentieel belang.

Introductie voor degene die wordt geïnterviewd

Het eigen land verlaten en zich ergens anders moeten vestigen kan een grote invloed hebben op iemands leven en gezondheid. Om uw situatie beter te leren begrijpen, zou ik u graag enige vragen willen stellen die te maken hebben met de reis van uw eigen land naar hier en uw verblijf hier.

Achtergrondinformatie

- 1 Wat is uw land van oorsprong?
- 2 Hoe lang woont u al in [Nederland]?
- 3 Wanneer en met wie verliet u [land van herkomst]?
- 4 Waarom verliet u [land van herkomst]?

Moeilijkheden voorafgaand aan de migratie

- 5 Voordat u in [Nederland/in dit land/hier] aankwam, waren er toen moeilijke situaties in uw eigen land voor u of uw familie?
- 6 Sommige mensen hebben voordat ze hun eigen land verlieten een moeilijke situatie meegemaakt, vervolging of zelfs geweld. Was dit het geval voor u of voor uw familie? Kunt u me iets vertellen over deze ervaringen?

Verlieservaringen en uitdagingen

- 7 Zijn er personen achtergebleven die belangrijk voor u zijn?
- 8 Vaak hebben mensen die een land verlaten met verlies te maken gehad. Heeft u of één van uw familieleden daarmee te maken gehad toen u uw land verliet? Zo ja, wat heeft u dan verloren?
- 9 Waren er zaken rond uw reis naar Nederland die u of uw familie erg moeilijk hebben gevonden?
- 10 Mist u of uw familie iets aan uw manier van leven in [land van herkomst]?

Huidige relatie met land van oorsprong

- 11 Heeft u zorgen over familieleden die zijn achtergebleven in [land van herkomst]?
- 12 Hebben familieleden in [land van herkomst] bepaalde verwachtingen van u?

Vestiging in nieuw land en het leven hier

- 13 Hebben u of uw familie moeilijkheden gehad in Nederland wat betreft visa, inburgering of een verblijfsstatus?
- 14 Zijn er andere problemen geweest die u of uw familie hier hebben ervaren?
- 15 Heeft de komst naar Nederland iets positiefs betekend voor u of uw familie? Zo ja, kunt u me daar wat meer over vertellen?

Relatie met het probleem

- 16 Is er iets aan uw ervaring als migrant of aan uw verblijfsstatus wat verband houdt met uw [probleem]?
- 17 Is er iets aan uw ervaringen als migrant of aan uw verblijfsstatus wat het makkelijker of moeilijker maakt om hulp te krijgen voor uw [probleem]?

Toekomstverwachtingen

- 18 Welke hoop en verwachtingen heeft u voor u en uw familie in de komende jaren?

12 Mantelzorgers

Gerelateerde vragen van het CFI-basisinterview: 6, 12, 14.

Leidraad voor de interviewer

Deze module is bedoeld voor degenen die mantelzorg geven aan de persoon bij wie het CFI afgenomen wordt. Deze module verkent wat voor mantelzorg er wordt gegeven, binnen welke culturele context, en welke sociale steun- en stressfactoren de mantelzorg ziet in de onmiddellijke omgeving van de persoon die hulp krijgt.

Introductie voor de mantelzorg

Mensen zoals u die zorgen voor iemand die bij ons patiënt is, zijn voor ons belangrijke betrokkenen in het behandelproces. Ik zou graag uw relatie met [persoon die hulp krijgt] willen begrijpen, en inzicht krijgen in hoe u hem/haar helpt met zijn/haar problemen en zorgen. Met hulp bedoel ik steun thuis, in de gemeenschap of in onze instelling. Als we daar meer over weten, helpt ons dat om [persoon die hulp krijgt] beter te helpen.

Aard van de betrokkenheid

- 1 Hoelang biedt u al hulp aan [persoon die hulp krijgt]? Hoe bent u in die rol terechtgekomen?
- 2 Wat voor relatie heeft u met [persoon die hulp krijgt]?

Zorg en culturele percepties van zorg verlenen

- 3 Hoe helpt u hem/haar met het [probleem] of met dagelijkse bezigheden?
- 4 Wat geeft u de meeste voldoening in de hulp die u biedt?
- 5 Wat vindt u de grootste uitdaging in de hulp die u biedt?
- 6 Heeft zijn/haar [probleem] uw onderlinge relatie veranderd? Zo ja, hoe dan?

Introductie voor de mantelzorg

Soms wordt de zorg van betrokkenen, zoals ook u die geeft, beïnvloed door culturele tradities over het helpen van anderen. Dat kunnen opvattingen van uw familie of gemeenschap zijn of de dingen die daar gedaan worden. Met culturele tradities bedoel ik bijvoorbeeld wat gebruikelijk is in uw gemeenschap, of vanuit waar u en uw familie vandaan komen, of bij mensen die dezelfde taal spreken als u, of die eenzelfde uiterlijk of etnische achtergrond hebben, of uw geslacht of seksuele voorkeur, of uw geloofsovertuiging of religie.

- 7 Zijn er culturele opvattingen of tradities die van belang zijn voor de manier waarop u [persoon die hulp krijgt] helpt?
- 8 Wijkt de hoeveelheid hulp of het soort hulp dat u geeft, af van wat verwacht wordt in de gemeenschap waar u deel van uitmaakt of waar [persoon die hulp krijgt] vandaan komt? Is dit anders dan wat er in de maatschappij in het algemeen wordt verwacht?

De sociale context van het mantelzorgen

- 9 *(Als de mantelzorg een familielid is)* Hoe gaat u als familielid om met dit [probleem]?
- 10 Zijn er anderen, zoals familieleden, vrienden, of buren, die hem/haar ook helpen met het [probleem]? Zo ja, wat doen zij?
- 11 Wat vindt u van de hoeveelheid hulp die anderen [persoon die hulp krijgt] bieden bij zijn/haar [probleem]?

Zorg van de instelling voor de mantelzorger

- 12 Hoe ziet u uw bijdrage in de hulpverlening aan [persoon die hulp krijgt], nu en in de toekomst?
- 13 (*Indien onduidelijk*) Hoe zou u kunnen helpen bij de hulpverlening die hij/zij krijgt in deze instelling?
- 14 Hoe kunnen wij het makkelijker voor u maken om [persoon die hulp krijgt] te helpen met zijn/haar [probleem]?